

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1993-1994

24 MARS 1994

Proposition de déclaration de révision de l'article 162 de la Constitution

(Déposée par M. Laverge et consorts)

DEVELOPPEMENTS

Aux termes de l'article 162 de la Constitution, les institutions provinciales et communales sont réglées par la loi et celle-ci consacre l'application du principe de l'élection directe des membres des conseils provinciaux et communaux et de leur compétence pour tout ce qui est d'intérêt provincial et communal.

Si l'on considère que les membres des conseils de l'aide sociale doivent être élus directement, il convient d'inscrire ce principe dans la Constitution, de même que, par analogie avec les autres pouvoirs décentralisés élus directement, la compétence de ces conseils pour ce qui est d'intérêt social à caractère public.

Le droit que l'article 162 de la Constitution confère aux communes et aux provinces de s'entendre ou de s'associer sous certaines conditions peut être étendu aux centres publics d'aide sociale.

D'autre part, dans une société en constante évolution, il est souhaitable de restaurer pleinement l'autonomie communale et de confier, en principe, l'exercice des missions publiques au niveau de

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1993-1994

24 MAART 1994

Voorstel van verklaring tot herziening van artikel 162 van de Grondwet

(Ingediend door de heer Laverge c.s.)

TOELICHTING

Luidens artikel 162 van de Grondwet worden de provinciale en gemeentelijke instellingen bij de wet geregeld en verzekert de wet de toepassing van het beginsel van de rechtstreekse verkiezing van de leden van de provincie- en gemeenteraden en hun bevoegdheid voor alles wat van provinciaal of gemeentelijk belang is.

Indien er van uitgegaan wordt dat de leden van de raden voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks verkozen worden, is het aangewezen dat dit principe in de Grondwet wordt ingeschreven evenals — naar analogie van de andere, rechtstreeks verkozen gedecentraliseerde overheden — de bevoegdheid van deze raden inzake openbare maatschappelijke belangen.

Het in artikel 162 van de Grondwet aan de gemeenten en provincies verleende recht om zich onder bepaalde voorwaarden te verenigen of om zich met elkaar te verstaan kan ook uitgebreid worden tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Anderzijds is het in de veranderende samenleving opportuun dat de gemeentelijke autonomie ten volle wordt hersteld en dat de overheidsoverdracht principieel aan het laagste bestuursniveau wordt toever-

pouvoir le plus bas. Dans ce contexte, il y a lieu d'abroger le principe de la décentralisation d'attributions vers les institutions provinciales et communales.

Le nouvel article 162 de la Constitution pourrait être libellé comme suit:

« *Article 162.* — Les institutions provinciales et communales et les centres publics d'aide sociale sont réglés par la loi.

La loi consacre l'application des principes suivants:

1^o l'élection directe des membres des conseils provinciaux et communaux et des membres des conseils de l'aide sociale;

2^o l'attribution aux conseils provinciaux, aux conseils communaux et aux conseils de l'aide sociale de tout ce qui ressortit aux intérêts provinciaux, communaux et sociaux à caractère public, sans préjudice de l'approbation de leurs actes, dans les cas et suivant le mode que la loi détermine;

3^o la publicité des séances des conseils provinciaux, des conseils communaux et des conseils de l'aide sociale, dans les limites établies par la loi;

4^o la publicité des budgets et des comptes;

5^o l'intervention de l'autorité de tutelle ou du pouvoir législatif fédéral, pour empêcher que la loi ne soit violée ou l'intérêt général blessé.

En exécution d'une loi, adoptée à la majorité prévue à l'article 4, dernier alinéa, l'organisation et l'exercice de la tutelle administrative peuvent être réglés par les Conseils de communauté ou de région.

En exécution d'une loi adoptée à la majorité prévue à l'article 4, dernier alinéa, le décret ou la règle visée à l'article 134 règlent les conditions et le mode suivant lesquels plusieurs provinces, communes ou centres publics d'aide sociale peuvent s'entendre ou s'associer. Toutefois, il ne peut être permis à plusieurs conseils provinciaux, à plusieurs conseils communaux ou à plusieurs conseils de l'aide sociale de délibérer en commun.»

*
* *

trouwd. In die context past het om het beginsel van de decentralisatie van bevoegdheden naar de provinciale en gemeentelijke instellingen te schrappen.

Het nieuwe artikel 162 van de Grondwet kan als volgt worden gesteld:

« *Artikel 162.* — De provinciale en gemeentelijke instellingen en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden bij de wet geregeld.

De wet verzekert de toepassing van de volgende beginselen:

1^o de rechtstreekse verkiezing van de leden van de provincieraden, de gemeenteraden en de leden van de raden voor maatschappelijk welzijn;

2^o de bevoegdheid van de provincieraden, van de gemeenteraden en van de raden voor maatschappelijk welzijn, voor alles wat van provinciaal, van gemeentelijk en van openbaar maatschappelijk belang is, behoudens goedkeuring van hun handelingen in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald;

3^o de openbaarheid van de vergaderingen der provincieraden, gemeenteraden en openbare centra voor maatschappelijk welzijn, binnen de bij de wet gestelde grenzen;

4^o de openbaarheid van de begrotingen en van de rekeningen;

5^o het optreden van de toezichhoudende overheid of van de federale wetgevende macht om te beletten dat de wet wordt geschonden of het algemeen belang geschaad.

Ter uitvoering van een wet, aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid, kan de organisatie en de uitoefening van het administratief toezicht geregeld worden door de Gemeenschaps- of Gewestraden.

Ter uitvoering van een wet, aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid, regelt het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel de voorwaarden waaronder en de wijze waarop provincies, gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn zich met elkaar mogen verstaan of zich mogen verenigen. Evenwel kan aan verscheidene provincieraden, aan verscheidene gemeenteraden of aan verscheidene raden voor maatschappelijk welzijn niet worden toegestaan samen te beraadslagen.»

Jacques LAVERGE.

*
* *

PROPOSITION DE DECLARATION

Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 162 de la Constitution.

VOORSTEL VAN VERKLARING

De Kamers verklaren dat er reden bestaat tot herziening van artikel 162 van de Grondwet.

Jacques LAVERGE.
Ignace VAN BELLE.
Herman DE CROO.
Frans VERBERCKMOES.